

Nordfyns Kommune

Ydelseskatalog 2019

Synsrådgivningen

Synsrådgivningen

SYNSOMRÅDET

Ydelser pr. 1.1.2019

Synsrådgivningen

Voksne

Synsrådgivningens brugere er først og fremmest borgere, der har en varig øjenlidelse og ser mindre end 6/18 målt på det bedste øje med den bedste optik, eller borgere som har et synsfelt, der er mindre end 20 grader.

Før Synsrådgivningens rehabiliteringsindsats begynder, rekvireres øjendiagnose og synsstyrke hos øjenlæge og optiker. I samtale med borgeren afdækkes kompensationsbehovene i forhold til muligheder og begrænsninger. I samarbejde med borgeren lægges en plan for gennemførelse af rehabiliteringsindsatsen.

Mange øjenlidelser er progredierende, og borgerne er derfor med mellemrum i kontakt med Synsrådgivningen, idet der opstår andre og nye kompensationsbehov i takt med den forringede synsevne.

Børn og unge

Rådgivning og vejledning samt undervisning af børn retter sig først og fremmest mod de børn og unge, der er tilmeldt Synsregistret, der varetages af Kennedy Instituttet – Statens Øjenklinik, og som er beskrevet i Lov om social service § 153 stk. 4.

Børnene og deres familier er kendt af Synsrådgivningens konsulenter fra børnene er små, og til de forlader skolesystemet. Konsulenterne opnår således et grundigt kendskab til barnets livsvilkår og potentialer, og dette sammen med en stor synsfaglig viden er grundlaget for konsulentens vurdering af behovet for konkret indsats i forhold til barnet / den unge i forskellige situationer.

I kraft af det grundige kendskab til børnene er det naturligt, at synskonsulenten ofte bliver den koordinerende person i forhold til barnet/familien og andre fagpersoner.

Personalet i Synsrådgivningen

Konsulenterne har alle en pædagogisk grunduddannelse svarende til den aldersgruppe af borgere de arbejder med. Derudover har de en synsfaglig videreuddannelse af ca. et års varighed, som er både praktisk og teoretisk baseret. Konsulenterne deltager i kurser og konferencer, hvor de til stadighed udvikler deres viden sammen med andre synskonsulenter fra det øvrige land. Endvidere er der landsdækkende netkonferencer, hvor synskonsulenterne erfaringsudveksler.

Synskonsulenterne arbejder i et synsfagligt miljø, hvor der er mange forskellige faggrupper ansat, alle med specialer inden for syn. F.eks. har vi synskonsulenter der besidder særlig viden indenfor områderne

- alvorlig synsnedsættelse og erhvervet hjerneskade
- alvorlig synsnedsættelse og hørenedsættelse / døvhed
- alvorlig synsnedsættelse og psykisk udviklingshæmning

Den store gruppe af borgere, som rammes af en alvorlig og progredierende øjenlidelse, og som bruger synsrådgivningen, er over 70 år. Synskonsulenterne, der arbejder på voksenområdet, har derfor en særlig viden om ældrepædagogik.

Basisydelse – Abonnement

S 0	Forberedende sagsudredning.....	1
S 1	Rådgivning og vejledning af borgere over 18 år, der har en alvorlig synsnedsættelse	2
S 2	Voksne med erhvervet syns- og høreskade	5
S 3	Voksne med alvorlige synsnedsættelser og psykisk udviklingshæmning ..	6
S 4	Brailleundervisning (eneundervisning)	8
S 5	Undervisning i mobility (eneundervisning).....	8
S 6	ADL for voksne med en alvorlig synsnedsættelse (eneundervisning)	10
S 7	Undervisning i brug af CCTV	11
S 8	Undervisning i brug af stærk optik	11
S 9	Vejledning/rådgivning og undervisning af småbørn med alvorlige varige synsnedsættelser, deres forældre og nære pårørende, samt specialrådgivning af fagprofessionelle der har kontakt med barnet.....	13
S10	Vejledning/rådgivning og undervisning af skolebørn med alvorlige varige synsnedsættelser og deres forældre – samt specialrådgivning til børnenes lærere og andre fagprofessionelle	12
S11	Vejledning af og specialrådgivning til forældre, lærere og pædagoger til børn og unge med multiple funktionsnedsættelser og alvorlig synsnedsættelse	17
S12	Vejledning/rådgivning og undervisning af unge med alvorlige varige synsnedsættelser	20
S13	Specialrådgivning, afprøvning og levering af svagsynsoptik til mennesker der har en varig øjenlidelse.....	22
S14	Specialrådgivning og levering af optik til mennesker med medicinsk- optisk definerede varige øjenlidelser.....	24
S15	Specialrådgivning om og levering af øjenproteser.....	26
S16	Afprøvning, instruktion og levering af informationsteknologiske hjælpemidler til blinde og svagsynede	28
S17	Voksne med syns- og hjerneskade.....	30

S19	ADL for voksne med alvorlig synsnedsættelse (holdundervisning).....	31
S20	ADL håndarbejde for voksne med alvorlig synsnedsættelse (holdundervisning).....	33
S21	IKT-undervisning for borgere med en alvorlig synsnedsættelse (eneundervisning).....	34
S22	IKT-undervisning på hold	34

S 0 Forberedende sagsudredning

Lovgrundlag	Lov om specialundervisning for voksne Lov om Social Service
Målgruppe	Mennesker med en synsnedsættelse
Henvisning/henvendelse	Kommunen, borgeren, pårørende, andre, øjenlæger og optikere
Formål	Formålet er at afklare om personen tilhører personkredsen af mennesker med svagsyn og blindhed og at kunne afdække deres behov for hjælp og kompensationsmuligheder
Indhold	Indhentning af øjenlægelige oplysninger Indhentning af optiske oplysninger Samtale med borgeren om funktionsniveau og ressourcer Evt. konkret afdækning og udredning af borgerens synsevner
Hvor	Som oftest kontaktes borgeren pr. telefon for en foreløbig afklaring af behov og ressourcer. Af og til er det dog nødvendigt med indkald til optikundersøgelse eller det er nødvendigt med et besøg i hjemmet af synskonsulent for at screene for synsstyrke og afklare behov og ressourcer.
Ventetider	
Værd at vide	Udredningen er nødvendig før andre synsydelser kan iværksættes.

S 1 Rådgivning og vejledning af borgere over 18 år, der har en alvorlig synsnedsettelse

Lovgrundlag	<p>Lov om specialundervisning for voksne</p> <p>Lov om social service</p>
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> • Borgere, der har en alvorlig varig øjenlidelse og ser mindre end det, der svarer til 6/18 på bedste øje med den bedst mulige korrektion. • Pårørende • Fagpersoner
Henvisning/henvendelse	<p>Borgeren, øjenlæger, optikere og kommunale medarbejdere m.fl.</p>
Formål	<ul style="list-style-type: none"> • At afhjælpe eller mindske følgerne af en alvorlig synsnedsettelse, så borgeren kan leve i så stor overensstemmelse med sine evner og ønsker som muligt. • Rådgivning og vejledning • Vurdering af behov for undervisning • Umiddelbar afhjælpning af borgerens behov
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Vejledning om den pågældende øjensygdom og synsevne • Rådgivning om støttemuligheder og vurdering af behov for og berettigelse til diverse sociale ydelser, f.eks. ledsageordning, Nota, indmeldelse i DBS, henvisning til blindekonsulent, etc. • Rådgivning om og vurdering af behov for øjenlægebesøg og optikerbesøg • Rådgivning om og vurdering af specialoptik – instruktion i brugen af denne. Udlevering af optik samt opfølgning på denne. Der kan f.eks. være tale om lup, lupbriller, kikkerter, filterbriller samt optikunderstøttende lys og læseplader, elektroniske forstørrelsesapparater • Rådgivning om det fysiske miljø, herunder lysforhold, belysning og brug af kontraster i hjemmet og omgivelserne under hensyn til borgerens diagnose og synsstyrke • Rådgivning om ADL og vurdering af behov for ADL-undervisning • Rådgivning om mobility og vurdering af behov for undervisning i at færdes – Mobility

	<ul style="list-style-type: none"> • Rådgivning om IKT – og vurdering af behov for IKT-hjælpemidler og undervisning • Afprøvning af og rådgivning om hjælpemidler, og skriftlig anbefaling til bevilgende myndigheder • Rådgivning om brugen af andre sanser • Rådgivning om kompenserende strategier • Socialpsykologisk støtte i forbindelse med tab af synet og i forbindelse med rehabiliteringen • Rådgivning om kurser og vurdering af behov herfor • Rådgivning om hobbyaktiviteter for synshandicappede • Rådgivning om muligheder for hjælp til borgere, der er i erhverv • Rådgivning og forberedelse af sag gennem samtale og støtte til brugeren ved pensionsansøgning • Rådgivning om hvad det vil sige at leve med en alvorlig synsnedsættelse – konsekvenserne i dagligdagen – muligheder og begrænsninger • Rådgivning om og evt. undervisning i ledsageteknik • Specialrådgivning ydes til kommunens fagprofessionelle om borgerens øjenlidelse og synsstyrke og konsekvenserne heraf i forhold kommunikation og almindeligt dagligt liv. • Rådgivning om borgerens behov for hjælpemidler, ledsageordninger etc. • Vejledning vedr. lovgivningen med særlig relevans for mennesker med nedsat syn og almindelig praksis for udmøntning af ydelser i relation til lovgivningen • Rådgivning om relevante aktører på landsplan • Vidensformidling om hjælpemidler
Hvor	Som oftest i borgerens hjem
Ventetider	1–3 måneder Akut indsats ved særlige omstændigheder (pludseligt synstab, udskrivning efter operation, hjerneskader efter henvisning fra OUH, livstruende sygdom i fremskredent stadium, når ægtefæller dør, mobilitysager)
Værd at vide	Rådgivningen tager udgangspunkt i borgerens ønsker, og det tilstræbes at arbejde med den samlede livssituation. Rehabiliteringsarbejdet foregår i de fleste tilfælde i borgerens hjem og nærmiljø, så de kompenserende teknikker indlæres og øves, hvor de senere skal anvendes.

	<p>Der vil typisk være tale om 3-5 rådgivningsbesøg. Synsrådgivningen arbejder tæt sammen med øjenlæger, specialoptikere og Dansk Blindesamfunds konsulenter.</p>
--	---

S 2 Voksne med erhvervet syns- og høreskade

Lovgrundlag	<p>Lov om specialundervisning for voksne</p> <p>Lov om social service</p>
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> • Borgere med behandlingskrævende hørenedsættelse og alvorlig varig synsnedsættelse. • Pårørende • Fagpersoner
Henvisning/henvendelse	<ul style="list-style-type: none"> • Borgeren selv og pårørende • Ældreplejen • Audiologisk afdeling • Otologer/øjelæger • Andre
Formål	<ul style="list-style-type: none"> • At afhjælpe problemstillinger i relation til høre- og synsvanskeligheder og vurdere behov for inddragelse af andre faggrupper. • At afhjælpe eller begrænse følgerne af det alvorlige kombinerede sansetab, så borgeren kan leve i så stor overensstemmelse med sine evner og ønsker som muligt.
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Rådgivning om den aktuelle øjensygdom og synsevne samt om hørenedsættelsen og høreapparatbehandlingen • Vejledning om at leve med en alvorlig syns- hørenedsættelse • Rådgivning om det fysiske miljø/indretning af hjemmet, så der tages hensyn til hver af de to funktionsnedsættelser og til kombinationen af disse • Vurdering og afprøvning af hjælpemidler, der kan kompensere for begge funktionsnedsættelser samt hjælp til ansøgning af disse • Rådgivning om kompenserende strategier, der tager hensyn til begge funktionsnedsættelser • Rådgivning om og afdækning af behov for undervisning i ADL • Rådgivning om og vurdering af behov for undervisning i mobility (at færdes) • Direkte henvisning til Audiologisk afdeling, OUH • Udredning af muligheder for Cochlear Implant • Specialrådgivning til kommunens fagprofessionelle om borgerens øjenlidelse, synsstyrke og høretab samt konsekvenserne heraf i forhold til kommunikation og almindeligt dagligt liv. • Rådgivning om relevante aktører på landsplan

	<ul style="list-style-type: none"> • Vidensformidling om hjælpemidler
Hvor	Kontakten til borgere med syns- og høreskade foregår som besøg i hjemmet.
Ventetider	Ca. 4-8 uger
Værd at vide	Et kombineret syns- og høretab har de konsekvenser, at de hver især vil være et større handicap for personen, end hvis der var tale om et enkelt sansetab. Derfor vil også en progression i den ene af de to funktionsnedsættelser uundgåeligt påvirke den anden. Sker der en forværring af synsnedsættelsen, vil det således ofte medføre en ændring i høreapparatbehandlingen og/eller i behovet for høretekniske hjælpemidler. Det nære samarbejde med Audiologisk afdeling gør det muligt at optimere den tværfaglige indsats og begrænse følgerne af det dobbelte sansetab mest muligt.

S 3 Voksne med alvorlige synsnedsættelser og psykisk udviklingshæmning

Lovgrundlag	<p>Lov om specialundervisning for voksne</p> <p>Lov om social service</p>
Målgruppe	Voksne med alvorlige varige øjenlidelser og multiple funktionsnedsættelser.
Henvisning/henvendelse	Pårørende og fagpersoner der er i kontakt med borgeren
Formål	At afhjælpe eller mindske følgerne af en alvorlig synsnedsættelse, så borgeren med multiple funktionsnedsættelser kan leve så selvstændigt og aktivt som muligt.
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Vejledning om brug af øjenlæger og optiker. • Test af synsevnen ved brug af særligt udviklede testmaterialer for borgere uden talesprog • Information om øjensygdom, synsstyrke og konsekvenser heraf. • Rådgivning og vejledning om brug af optik • Afprøvning af optik og instruktion i brugen heraf • Vejledning om særlige hensyn når man omgås personer med en alvorlig synsnedsættelse. • Observere og afprøve borgerens syn og evne til at bruge sit restsyn og sine andre sanser i dagligdagen. • Vejledning i de særlige pædagogiske forhold, der tilgodeser borgeren med synshandicap • Vejledning i aktiviteter der kan stimulere og aktivere

	<p>borgeren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vejledning i aktiviteter der kan fremme borgerens sociale kompetencer • Rådgivning om indretning af det fysiske miljø på døgn-dagtilbuddet, herunder lysforhold, belysning, indretning og brug af kontraster • Rådgivning om IKT hjælpemidler • Afprøvning af – og rådgivning om hjælpemidler, og skriftlig anbefaling til bevilgende myndigheder • Rådgivning om og vurdering af behov for undervisning i mobility. Kørestolsmobility og ledsageteknik. • Rådgivning om metoder så borgeren kan deltage så aktivt som muligt i almindelig dagligdags aktiviteter ADL.
Ventetider	1-3 måneder
Værd at vide	<p>Konsulentydelsen retter sig især mod pårørende, personale og fagprofessionelle, der er i kontakt med borgeren</p> <p>Der rapporteres skriftligt til tilbuddet om det vejledende besøg</p>

S 4 Brailleundervisning (eneundervisning)

Lovgrundlag	Lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 929 af 25/08/2011)
Målgruppe	Blinde borgere der ikke længere har adgang til det skrevne ord og som har brug for og lyst til at tilegne sig punktskrift
Henvisning/henvendelse	Borgeren selv, pårørende, andre
Formål	At den blinde borger tilegner sig Braille, så der åbnes mulighed for at fastholde et skriftsprog. At kunne læse og skrive ved hjælp af punktskrift som erstatning for sortskrift og kunne bruge punkt til afmærkning i dagligdagen.
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Viden om og øvelse i genkendelse af punkttegn • Øvelse i taktil ordgenkendelse • Viden om brug af forkortelser • Viden om øvelse i læsestrategier • Viden om at anvende Perkinsmaskine eller it-baseret punktudstyr
Hvor	
Ventetider	1-3 måneder
Værd at vide	Undervisningen tilrettelægges under hensyntagen til den enkelte borger med hensyn til tid og sted. F.eks. hvis man er erhvervsaktiv, kan undervisningen lægges uden for arbejdstiden.

S 5 Undervisning i mobility (eneundervisning)

Lovgrundlag	Lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 929 af 25/08/2011)
Målgruppe	Stærkt svagsynede eller blinde, der ønsker at færdes så selvstændigt som muligt
Henvisning/henvendelse	Borgeren selv og pårørende
Formål	At borgeren kan færdes forsvarligt og så selvstændigt som muligt.
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Undervisning i ledsageteknik • Undervisning i brug af de andre sanser • Undervisning i at orientere sig

	<ul style="list-style-type: none"> • Undervisning i brug af den hvide stok • Undervisning i brug af kendemærker • Undervisning i mindmapping • Undervisning i konkrete ruter
Hvor	
Ventetider	14 dage
Værd at vide	Undervisningen er individuelt tilrettelagt. Behovet for undervisning spænder vidt fra at lære at færdes i egen lejlighed og på plejecenteret til at lære komplicerede ruter, hvor brug af tog og busser indgår.

S 6 ADL for voksne med en alvorlig synsnedsættelse (eneundervisning)

Lovgrundlag	Lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 929 af 25/08/2011)
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> • Borgere, der har en alvorlig varig øjenlidelse og ser mindre end det, der svarer til 6/18 på bedste øje med den bedst mulige korrektion. • Borgere, der oplever problemer med at få hverdagen til at fungere optimalt, og som ønsker at fortsætte med at varetage flest mulige af de daglige gøremål.
Henvisning/henvendelse	Borgeren, øjenlæger, optikere og kommunale medarbejdere m.fl.
Formål	At borgeren tilegner sig kompenserende teknikker og strategier i ADL, så han kan leve et så aktivt og selvstændigt liv, som han ønsker
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Undervisning i at bruge restsynet og de andre sanser • Undervisning i strategier og afmærkningsteknikker • Undervisning i måltidsteknik • Undervisning i hælde-, måle-, vejetechnikker. • Undervisning i stege-, koge-, bagetechnikker • Undervisning i kommunikation, brug af notatteknik, skrivning, telefon etc. • Undervisning i pengegenkendelse • Afprøvning af hjælpemidler og hjælp til skriftlig ansøgning til bevilgende myndigheder herom
Hvor	Undervisningen foregår i hjemmet – eller hvis særlige forhold gør sig gældende – i Synsrådgivningen.
Ventetider	1 – 3 måneder
Værd at vide	

S 7 Undervisning i brug af CCTV

Lovgrundlag	Lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 929 af 25/08/2011)
Målgruppe	Borgere, som har fået bevilget et CCTV Closed Circuit TeleVision og som har vanskeligheder med at anvende det korrekt eller få det fulde udbytte af apparatet.
Henvisning/henvendelse	Borgeren, øjenlæger, optikere og kommunale medarbejdere m.fl.
Formål	At borgeren tilegner sig teknikker og arbejdsmetoder, så borgeren opnår det fulde udbytte af apparatet.
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Undervisning i brug af apparatets indstillingsmuligheder • Undervisning i apparatets anvendelsesmåder • Undervisning i læseteknik, når man anvender cctv. • Undervisning i at skrive under cctv • Undervisning af brug af cctv i kombination med It-udstyr. • Undervisning i hensigtsmæssig sidde- og arbejdsstilling og indstilling af den nødvendige belysning.
Hvor	Undervisning foregår som eneundervisning i hjemmet eller i Synsrådgivningen, efter behov
Ventetider	Højst 1 måned
Værd at vide	Undervisningen forestås af synskonsulent. Antal undervisningsgange vil typisk være 1-3 gange.

S 8 Undervisning i brug af stærk optik

Lovgrundlag	Lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 929 af 25/08/2011)
Målgruppe	Borgere, der har fået bevilget stærk optik, og som har vanskeligheder med at anvende den korrekt eller få det fulde udbytte af optikken.
Henvisning/henvendelse	Borgeren, øjenlæger, optikere og kommunale medarbejdere m.fl.
Formål	At borgeren tilegner sig den nye og nødvendige måde at bruge optikken på, så det fulde udbytte opnås.

Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrol og tilpasning af den bevilgede optik • Undervisning i anvendelse af specialoptikken og de optikunderstøttende hjælpemidler • Undervisning i læseteknik, når man anvender stærk optik • Der rådgives om hensigtsmæssig siddestilling og indstilling af den nødvendige belysning
Ventetider	Højst 1 måned
Værd at vide	<p>Undervisningen forestås af synskonsulent og optiker i Synsrådgivningen. Undervisning foregår som eneundervisning.</p> <p>Antal undervisningsgange vil typisk være 1-3 gange.</p>

S 9 Vejledning/rådgivning og undervisning af småbørn med alvorlige varige synsnedsættelser, deres forældre og nære pårørende, samt specialrådgivning af fagprofessionelle der har kontakt med barnet.

Lovgrundlag	Lov om social service § 11 stk. 3 om specialrådgivning samt Lov om Folkeskolen. Bekendtgørelse om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> • Alle børn mellem 0–6 år der på grund af en varig øjenlidelse har en synsevne, der er 6/18 eller mindre målt med bedste brillekorrektio n, eller som har et synsfelt, der er indskrænket til 20 grader eller derunder. Børnene vil være tilmeldt det ovenstående Synsregister ved Kennedyinstituttet – Statens Øjenklinik. • Børnenes forældre og andre nære pårørende • Fagpersoner i barnets dag- eller døgninstitution. • Udredningssager: Synsrådgivningen kan inddrages i udredningssager, hvor man har mistanke om, at nedsat syn kan være årsag til udviklingsmæssige eller trivselsmæssige problemer. Henvisere vil i disse tilfælde være øjenlæger eller kommunens fagprofessionelle.
Henvisning/henvendelse	Forældre og fagprofessionelle personer der er i kontakt med barnet
Formål	Formålet er at afhjælpe og mindske følgerne af en alvorlig synsnedsættelse og give forældre og professionelle viden om og ideer til at tilrettelægge et pædagogisk miljø, så barnet trods den alvorlige synsnedsættelse kan udvikle sig i overensstemmelse med sit udviklingspotentiale.
Indhold	<p>Synskonsulenten vil på sine besøg i institution og i hjem rådgive og vejlede om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • barnets øjensygdom og synsevne samt den pædagogiske betydning heraf for barnets udvikling • observere og afprøve barnets syn og barnets evne til at bruge sit restsyn og sine andre sanser • synsscreening og observation af barnets brug af synet i samspil med børn og voksne – ude og inde • afdække behov for specialoptikerbesøg og

	<p>øjenlægeundersøgelse (praktiserende øjenlæge, øjenlæge på OUH og øjenlæge og optiker på Statens Øjenklinik)</p> <ul style="list-style-type: none"> • brug af optik og optikunderstøttende hjælpemidler • det fysiske miljø, herunder hensigtsmæssig indretning, samt vurdering og udmåling af lysforhold • stimulering og udvikling af barnet • egnede hjælpemidler og anbefaling af disse til kommunen • Vejledning i pædagogiske forhold, der fremmer inklusion • vurdering af støttebehov i forhold til aktiviteter og givne situationer • lege, legetøj og legeredskaber • støtteforanstaltninger og information om lovgivning, når man har et handicappet barn • krise- sorg problematikker evt. søskendeproblematikker • relevante forældre og børnekurser <p>Synskonsulenten vil tilbyde undervisning i kompensierende strategier og teknikker til de børn som vurderes at have behov herfor og til deres familier og de nærmeste fagprofessionelle. Dette kan omfatte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ADL, f.eks. af- og påklædning, spisning, hygiejne • Mobility, herunder ledsageteknik • Undervisning i brug af specialpædagogisk undervisningsmaterialer og midler, hjælpemidler og teknikker til kommunikation og begrebsudvikling, herunder forberedende læse-skriveundervisning til blinde børn. <p>Synskonsulentens arbejde foregår i tæt samarbejde med forældre og involverede fagpersoner.</p> <p>Forældre, institution samt kommunens relevante instans modtager efter hvert besøg et notat, hvor synskonsulenten beskriver sine iagttagelser, råd og vejledning.</p> <p>Synskonsulenten vil, hvis forældre eller institution ønsker det, deltage i statusmøder.</p> <p>Synskonsulenten vil være behjælpelig med råd og vejledning samt koordinering i forbindelse med overgange mellem dagpleje – børnehave – skole.</p> <p>Endvidere tilbydes netværk og netværksdage med et</p>
--	---

	<p>pædagogisk indhold til blinde småbørn og deres støttepædagoger.</p> <p>Synskonsulenten tilbyder kurser og temadage efter behov til grupper af relevante fagprofessionelle.</p> <p>Synskonsulenten tilbyder temadage for blinde småbørn og deres forældre. Dette foregår i samarbejde med andre synskonsulenter for blinde småbørn.</p> <p>Synskonsulenten vil med udgangspunkt i barnets synsformåen, aktuelle kompetencer og udviklingsmuligheder rådgive og beskrive barnets behov og ønsker til den enkelte institution og dagpleje, herunder behov for særlig støtte og for ændringer i det fysiske miljø, f.eks. belysning, lysafskærmning, kontrastbehov etc.</p> <p>Synskonsulenten vil i samarbejde med kommunen vurdere behovet for specialpædagogisk bistand og være behjælpelig med iværksættelse af denne.</p> <p>Synskonsulenten vil være kommunen behjælpelig med afklaringssager.</p> <p>Synsrådgivningens specialoptikere vil i samarbejde med synskonsulenten afprøve og instruere i brugen af optik samt følge op på dette.</p> <p>Foruden briller, som bliver udfærdiget efter recept fra øjenlægen, kan der f. eks være tale om lup, lupbriller, kikkerter, filterbriller samt optikunderstøttende lys og læseplader.</p> <p>Undervisningsforløb i brugen af kikkerter kan forekomme, hvor synskonsulent og forældre finder det relevant.</p>
Hvor	

Ventetider	Der aftales besøg med den enkelte institution og det enkelte hjem. Besøget tilrettelægges, så det passer bedst muligt ind i barnets/familiens/institutionens hverdag. Ventetiden afhænger af problemernes størrelse og art. Hvis der er akutte problemstillinger, fastsættes besøget inden for en uge.
Værd at vide	<p>Synskonsulenten besøger barnet i hjemmet og på dag- eller døgninstitutionen efter behov. Behovet er afhængigt af barnets diagnose og synsstyrke. Jo lavere synsstyrke des flere besøg.</p> <p>Børnene får mellem 2 og 12 besøg om året.</p> <p>Synskonsulenten kan træffes telefonisk og giver råd og vejledning generelt om børn og synsnedsættelser.</p>

S10 Vejledning/rådgivning og undervisning af skolebørn med alvorlige varige synsnedsættelser og deres forældre – samt specialrådgivning til børnenes lærere og andre fagprofessionelle

Lovgrundlag	<p>Lov om folkeskolen</p> <p>Lov om social service § 11 stk. 3 om specialrådgivning og den dertil hørende vejledning nr. 99 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, samt § 153 stk. 4 (jf. bktg. nr 372 om bestemmelserne om anmeldeligt til Synsregisteret ved Kennedy Institutet – Statens Øjenklinik (KISØ))</p> <p>Lov om social service § 112 om hjælpemidler, med tilhørende vejledning.</p>
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> • Elever i folkeskolen og på frie grundskoler der på grund af en varig øjenlidelse har en synsevne, der er 6/18 eller mindre målt med bedste brillekorrektion, eller som har et synsfelt, der er indskrænket til 20 grader eller derunder. <p>Børnene vil være tilmeldt Synsregistret ved Kennedy Institutet – Statens Øjenklinik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolen • Elevernes lærere og pædagoger • Forældre og nære pårørende • Evt. andre fagfolk der har kontakt til barnet / den unge. • Udredningssager: Synsrådgivningen kan inddrages i udredningssager, hvor man har mistanke om, at nedsat syn kan være årsag til udviklingsmæssige, eller trivselsmæssige problemer. Henvisere vil i disse tilfælde være øjenlæger eller kommunens fagprofessionelle.
Henvisning/henvendelse	<p>Fra forældre og fagpersoner, der er i kontakt med barnet /den unge</p>
Formål	<p>– At barnet /den unge får mulighed for at leve og at udvikle sig så normalt som muligt og i overensstemmelse med sine faglige, personlige og sociale potentialer på trods af sin alvorlige synsnedsættelse</p>
Indhold	<p>Synskonsulentens tilbud til skolen omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Information om elevens øjensygdom, synsstyrke og

	<p>konsekvenser heraf.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Observere og afprøve elevens syn og elevens evne til at bruge sit restsyn og sine andre sanser i undervisningssituationer. • Vejledning i de særlige pædagogiske forhold, der tilgodeser eleven med synshandicap og fremmer inklusion • Vejledning i undervisningens tilrettelæggelse • Vejledning i aktiviteter der kan fremme elevens sociale kompetencer • Skolebesøg med efterfølgende vejledning til lærerne • Kurser og temadage for lærere og pædagoger • Vejledning om kursusvirksomhed for elever og lærere på Synscenter Refsnæs • Rådgivning om indretning af det fysiske miljø på skolen herunder lysforhold, belysning indretning og brug af kontraster • Rådgivning om undervisningsmateriale • Rådgivning om elevens brug af optik og optikunderstøttende hjælpemidler • Rådgivning om anskaffelse og brug af særligt undervisningsudstyr • Rådgivning og afprøvning af it-undervisningshjælpemidler • Rådgivning om elevens synsformåen under forskellige forhold • Rådgivning om særlige hensyn til eleven, herunder gives der i samarbejde med den lokale PPR rådgivning om arten og omfanget af den specialpædagogisk støtte • Orientering af klassens øvrige elever om at leve med en alvorlig synsnedsættelse • Rådgivning om afvigelser til afgangsprøver og test <p>Synskonsulentens tilbud til SFO omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Information om elevens øjenssygdom, synsevne og konsekvenser heraf • Vejledning i de særlige pædagogiske forhold, der tilgodeser eleven med synshandicap, herunder tilrettelæggelse af aktiviteter, der fremmer barnets sociale kompetence og inklusion • Vejledning om støtteforanstaltninger
--	---

- Rådgivning om elevens brug af optik og optikunderstøttende hjælpemidler
- Rådgivning om elevens synsformåen under forskellige forhold
- Rådgivning om indretning af det fysiske miljø. Herunder lysforhold, belysning, indretning og brug af kontraster

Synskonsulentens tilbud til eleven omfatter:

- Vejledning i at mestre at leve med en alvorlig synsnedsættelse
- Undervisning i at færdes evt. med den hvide stok.
- Undervisning i almindelige dagligdags levevilkår (f.eks. i at hælde op, binde snøreband etc)
- Undervisning i brug af særligt undervisningsudstyr
- Tilbud om aktivitetsdage, hvor man i samvær med ligestillede får undervisning i brug af særlig optik, hjælpemidler og kompenserende teknikker, f.eks. computercamps og kreativitetsdage.
- Rådgivning om uddannelses- og erhvervsvalg

Synskonsulentens tilbud til forældre, bo- og opholdsinstitutioner omfatter:

- Information om barnets diagnose, synsevne og konsekvenser heraf og i særlige tilfælde at deltage i øjenlægebesøg
- Rådgive om behov for specialoptikerbesøg og øjenlægeundersøgelse (praktiserende øjenlæge, øjenlæge på OUH og øjenlæge og optiker på Statens Øjenklinik.)
- Vejledning om særlige hensyn
- Vejledning i at mestre at have et barn med en alvorlig synsnedsættelse
- Rådgivning om indretning af det fysiske miljø i hjemmet
- Information om lovgivning, der omhandler familier med et handicappet barn
- Rådgivning om støtte til det synshandicappede barns udvikling herunder rådgivning om støtte til barnets sociale udvikling
- Rådgivning om mulige fritidsaktiviteter
- Rådgivning om Synscenter Refsnæs

	<ul style="list-style-type: none"> • Rådgivning om uddannelsesvalg og fremtidsmuligheder <p>Optik og optikunderstøttende hjælpemidler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Synsrådgivningens specialoptikere vil i samarbejde med synskonsulenten afprøve – og instruere i brugen af – samt udlevere optik samt følge op på dette. Foruden briller, som bliver udfærdiget efter recept fra øjenlægen, kan der f. eks. være tale om lup, lupbriller, kikkerter, filterbriller samt optikunderstøttende lys og læseplader. Undervisningsforløb i brugen af kikkerter kan forekomme, hvor synskonsulent og forældre finder det relevant. <p>Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler: Synskonsulenten vil i samarbejde med skolen og Synsrådgivningens it-konsulenter afprøve relevante it-hjælpemidler f.eks. CCTV med tavlekamera, forstørrelsesprogrammer, skærmlæseprogrammer, talesyntese, elektroniske punktmaskiner, lydbogsafspillere, notatapparater etc. Synskonsulenten og it-konsulenten vil instruere og undervise eleven og relevante fagprofessionelle i brugen af hjælpemidlerne. Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler til brug i skolen og ved lektielæsning tildeles af kommunen.</p>
Ventetider	<p>Der aftales besøg med den enkelte skole og det enkelte hjem. Besøget tilrettelægges så det passer bedst muligt ind i skolens/ hjemmets hverdag. Ventetiden afhænger af problemernes størrelse og art. Hvis der er akutte problemstillinger fastsættes besøget inden for en uge.</p>
Værd at vide	<p>Synskonsulenten aflægger besøg i såvel skole som hjem, samt fritidsordning. Skole, hjem og fritidsordning kan henvende sig for besøg og vejledning og undervisning. Hyppigheden af besøg er meget individuelt betinget og er afhængig af barnets personlighedsmæssige ressourcer (herunder synsevne, diagnose, intellekt) og miljøets evne til at inkludere barnet. Generelt kan siges, at der er brug</p>

	<p>for hyppige besøg ved indskolingen og ved lærerskift i de basale fag. Besøgene aftager hen over skoleårene for at blive hyppige igen, når eleven nærmer sig 8 - 9 klasse. Synskonsulenten er ofte involveret, når barnet får et nyt fag på skoleskemaet, eller når der sker lærerskift. Synskonsulenten udfærdiger skriftligt referat af vejledningen, som stiles til forældre, PPR og til skole og fritidsordning.</p> <p>Synskonsulenten udfærdiger rapport om støtteforanstaltninger og om anskaffelse af særlige undervisningsmidler.</p> <p>Synskonsulenterne har et tæt samarbejde med øjenlægerne på Kennedy Institutet – Statens Øjenklinik og øjenlægerne på Odense Universitetshospital.</p>
--	---

S11 Vejledning af og specialrådgivning til forældre, lærere og pædagoger til børn og unge med multiple funktionsnedsættelser og alvorlig synsnedsættelse

Lovgrundlag	<p>Lov om folkeskolen</p> <p>Lov om social service § 11 stk. 3 om specialrådgivning og den dertilhørende vejledning nr. 99 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, og § 153 stk. 4 (jf. Bktg. nr. 372 om bestemmelserne om anmeldepligt til Synsregisteret ved Kennedy Instituttet – Statens Øjenklinik (KISØ))</p> <p>Lov om social service § 112 om hjælpemidler</p>
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> • Børn og unge i alderen 6– 21 år, der er tilmeldt Synsregisteret ved Kennedy Instituttet – Statens Øjenklinik, og som har multiple funktionsnedsættelser og er uden talesprog. • Barnets/ den unges lærere og pædagoger • Forældre og nære pårørende • Evt. andre fagfolk der har kontakt til barnet/ den unge • Udredningssager: Synsrådgivningen kan inddrages i udredningssager, hvor man har mistanke om, at nedsat syn kan være årsag til udviklingsmæssige eller trivselsmæssige problemer. Henvisere vil i disse tilfælde være øjenlæger eller kommunens fagprofessionelle.
Henvisning/henvendelse	<p>Fra forældre og fagpersoner der er i kontakt med barnet/den unge</p>
Formål	<p>– At barnet /den unge får mulighed for at leve og at udvikle sig så normalt som muligt og i overensstemmelse sine faglige, personlige og sociale potentialer på trods af sin alvorlige synsnedsættelse.</p>
Indhold	<p>Synskonsulentens tilbud til skolen omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Information om elevens øjensygdom, synsstyrke og konsekvenser heraf • Observere og afprøve elevens syn og elevens evne til at bruge sit restsyn og sine andre sanser i undervisnings-situationer og i dagligdagen. • Vejledning i de særlige pædagogiske forhold, der tilgodeser eleven med synshandicap • Vejledning i aktiviteter der kan stimulere til barnets/ den

unges udvikling

- Vejledning i aktiviteter der kan fremme elevens sociale kompetencer
- Skolebesøg med efterfølgende vejledning til lærerne
- Kurser og temadage for lærere og pædagoger
- Rådgivning om indretning af det fysiske miljø på skolen herunder lysforhold, belysning, indretning og brug af kontraster
- Rådgivning om undervisningsmateriale
- Rådgivning om elevens brug af optik og optikunderstøttende hjælpemidler
- Undervisning i mobility, kørestolsmobility og ledsageteknik.
- Undervisning i ADL. Undervisning i metoder så barnet kan deltage i almindelig dagligdags aktiviteter.

Synskonsulentens tilbud til forældre, bo- og opholdsinstitutioner omfatter:

- Information om barnets/den unges diagnose, synsstyrke og konsekvenser heraf
- Rådgive om behov for specialoptikerbesøg og øjenlægeundersøgelse (praktiserende øjenlæge, øjenlæge på OUH Synsrådgivningens optiker og øjenlæge og optiker på Statens Øjenklinik.)
- Vejledning om særlige hensyn
- Rådgivning om indretning af det fysiske miljø i hjemmet herunder lysforhold, belysning, indretning og brug af kontraster
- Information om lovgivning, der omhandler familier med et handicappet barn
- Rådgivning om støtte til det synshandicappede barns udvikling herunder rådgivning om støtte til barnets sociale udvikling
- Kurser for pædagoger på døgninstitutioner
- Undervisning i mobility. Kørestolsmobility og ledsageteknik
- Undervisning i ADL. Undervisning i metoder, så barnet kan deltage i almindelige dagligdags aktiviteter

Optik og optikunderstøttende hjælpemidler:

Synsrådgivningens specialoptikere vil i samarbejde med synskonsulenten afprøve, instruere i brugen af optik samt

	<p>følge op på dette.</p> <p>Foruden briller, som bliver udfærdiget efter recept fra øjenlægen, kan der f. eks være tale om filterbriller samt optikunder støttende lys.</p>
Ventetider	<p>Der aftales besøg med den enkelte skole og det enkelte hjem/institution. Besøget tilrettelægges så det passer bedst muligt ind i skolens/ hjemmets hverdag. Ventetiden afhænger af problemernes størrelse og art. Hvis der er akutte problemstillinger fastsættes besøget inden for en uge.</p>
Værd at vide	<p>Der rapporteres skriftligt om det vejledende besøg til forældre, PPR, institution og personale.</p>

S12 Vejledning/rådgivning og undervisning af unge med alvorlige varige synsnedsettelse

Lovgrundlag	<p>Lov om social service § 11 stk. 3 om specialrådgivning og den dertil hørende vejledning nr. 99 om særlig støtte til børn og unge og deres familier</p> <p>Lov om social service § 10 stk. 4 og § 112 om hjælpemidler med den tilhørende vejledning nr. 6 til Serviceloven</p> <p>Lov om specialundervisning for voksne</p>
Målgruppe	<p>Unge som har færdiggjort folkeskolen og som har en varig øjenlidelse med en synsstyrke der er mindre end 6/18 eller et synsfelt der svarer hertil.</p>
Henvisning/henvendelse	<ul style="list-style-type: none"> • Fra den unge • Den unges pårørende • Øjenlæger • Kommunalt ansatte i berøring med den unge
Formål	<p>– At den unge på trods af sin alvorlige synsnedsettelse får mulighed for at leve og at udvikle sig så normalt som muligt og i overensstemmelse sine faglige, personlige og sociale potentialer</p>
Indhold	<p>Synskonsulentens tilbud til den unge omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Information til den unge om øjensygdommen, synsevne og konsekvenser heraf. • Rådgivning om den unges synsformåen og evne til at bruge sit restsyn og sine andre sanser i forskellige situationer • Rådgive om behov for specialoptikerbesøg og øjenlægeundersøgelse (praktiserende øjenlæge, øjenlæge på OUH og øjenlæge og optiker på Statens Øjenklinik.) • Rådgivning om indretning af det fysiske miljø i hjemmet herunder lysforhold, belysning indretning og brug af kontraster • Rådgivning om brug af optik og optikunderstøttende hjælpemidler • Undervisning i at færdes. Mobilityundervisning herunder ledsageteknik til den unge og til andre relevante personer • Undervisning i ADL f.eks. hygiejne og madlavning • Undervisning i brugen af stærk optik

	<ul style="list-style-type: none"> • Rådgivning, instruktion og undervisning i brug af hjælpemidler f.eks. lydbogsafspillere, notatapparater etc. • Synsrådgivningens specialoptikere vil i samarbejde med synskonsulenten afprøve specialoptik, instruere i brugen af optik og følge op på dette. Foruden briller og kontaktlinser kan der f.eks. være tale om lup, lupbriller, kikkerter, filterbriller samt optik-understøttende lys og læseplader, og elektroniske forstørrelsesapparater. • Synskonsulenten vil i samarbejde med Synsrådgivningens it-konsulenter afprøve relevante it-hjælpemidler, f.eks. forstørrelsesprogrammer, skærmlæseprogrammer, talesyntese, elektroniske punktmaskiner, skærmlæseprogram og forstørrelsesprogram til mobiltelefoner etc. • Synsrådgivningen installerer og udleverer relevante it-hjælpemidler. • Synskonsulenten og it-konsulenten vil instruere og undervise den unge i brugen af hjælpemidlerne. • Der ydes efterfølgende hotlinefunktion på de udleverede hjælpemidler. <p>Synskonsulentens tilbud til kommunen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specialrådgivning ydes til kommunens fagprofessionelle om den unges øjenlidelse og synsstyrke og konsekvenserne heraf i forhold til kommunikation og almindeligt dagligt liv. • Rådgivning om den unges behov for hjælpemidler, ledsageordninger etc.
Ventetider	<p>1 måned</p> <p>Mindre – hvis der er tale om akutte situationer for den unge, f.eks. mobilityruter i forbindelse med flytning og hjælp i forbindelse med pludseligt tab af syn.</p>
Værd at vide	<p>CKV har indgået kontrakt med SU-styrelsen om levering af specialpædagogisk støtte til unge i ungdomsuddannelserne i henhold til Bekendtgørelse om særlige tilskud til specialpædagogisk bistand ved ungdomsuddannelser m.v. (Bekendtgørelse nr. 1458 af 13.december 2006).</p> <p>Synskonsulenten koordinerer støtten der bliver givet i forbindelse med uddannelsen og fritidslivet.</p>

S13 Specialrådgivning, afprøvning og levering af svagsynsoptik til mennesker der har en varig øjenlidelse

Lovgrundlag	<p> Lov om social service § 10 stk. 4 om rådgivningsforpligtigelse i forbindelse med valg af hjælpemidler og § 112 om hjælpemidler – og den dertil hørende bekendtgørelse nr. 624 § 13 stk. 1 og § 23 om beforderingsgodtgørelse i forbindelse med afprøvning af hjælpemidler</p>
Målgruppe	<p> Personer i alle aldre der lider af en varig øjensygdom og som ser mindre end 6/18 målt på bedste øje med bedste optik eller som har synsfeltindskrænkninger, der svarer hertil.</p>
Henvisning/henvendelse	<p> Borgere, pårørende, øjenlæger, optikere kommunale medarbejdere etc.</p>
Formål	<p> – At mindske følgerne af en alvorlig synsnedsettelse, så borgeren kan leve i så stor overensstemmelse med sine evner og ønsker som muligt</p>
Indhold	<p> En svagsynsafprøvning kan indeholde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Synsprøve og vejledning om specialoptiske – og optikunderstøttende muligheder. • Habituel optik • Refraktionsmåling • Synsstyrke målt på venstre og højre øje samt den binokulære synsstyrke på afstand og på nær • Kontrast og farvesyn • Synsfelt • Afprøvning af svagsynshjælpemidler indeholder råd og vejledning og evt. afprøvning af relevant optik til <ul style="list-style-type: none"> Læsning – skrivning Mobilt brug til indkøb og opslag Orientering og TV Hobbyer <p> Der kan være tale om lup, lyslupper, lupbriller, kikkerter, natkikkerter, kikkertbrille, filterbriller, optikunderstøttende lys, optikunderstøttende læseplader, elektroniske forstørrelsesapparater – bærbare og stationære CCTV'er m.m.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instruktion i brugen af optik • Udlevering og geninstruktion i brugen af optik • Depotfunktion • Udlånseddelse til borgeren

	<ul style="list-style-type: none"> • Rapport til kommunen og det bedst – og billigste egnede optik • Halvårlige rapportering og opgørelse til kommunen om borgere, der har fået tildelt optik <p>Synsrådgivningen følger op på den udleverede optik, så det sikres at optikken anvendes.</p> <p>Synsrådgivningen administrerer kørselsgodtgørelse efter gældende regler i forbindelse med afprøvning og udlevering af svagsynsoptik</p>
Hvor	
Ventetider	1–2 måneder
Værd at vide	<p>Synsprøven og afprøvning samt udlevering af optikken vil i mange tilfælde foregå hos de svagsynsoptikere som Synsrådgivningen har indgået leverandøraftale med. I særlige komplicerede tilfælde vil afprøvning og udlevering af specialoptik ske ved Synsrådgivningens egne specialuddannede optikere.</p>

S14 Specialrådgivning og levering af optik til mennesker med medicinsk-optisk definerede varige øjenlidelser

Lovgrundlag	<p>Lov om social service § 10 stk. 4 om rådgivning i forbindelse med valg hjælpemidler § 112 om hjælpemidler den dertil hørende bekendtgørelse nr. 624 § 13 stk. 1 og dennes diagnoseliste i bilag 2</p>
Målgruppe	<p>Personer der lider af en varig øjensygdom og som har en øjenlidelse der er beskrevet i diagnoselisten Jvf. lovgrundlaget</p>
Henvisning/henvendelse	<p>Borgeren, øjenlæger, optikere og kommunale medarbejdere</p>
Formål	<p>At borgeren opnår en så optimal synsevne som muligt med den bedst egnede og billigste optik</p>
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Synsprøve og vejledning om specialoptiske – og optikunderstøttende muligheder. • Afprøvning af optik, eksempelvis specialfremstillede briller, prismebriller, ptosebriller, filterbriller og kontaktlinser • Tilpasning af optikken • Instruktion i brugen af optik • Udlevering med geninstruktion. <p>I tilfælde af kontaktlinsebrug er der løbende kontrolbesøg ved optikeren.</p> <p>Synsprøven består af en udmåling af synsstyrken på afstand og på læseafstand – målt monokulært på højre og venstre øje samt binokulært.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udlånseddél til borgeren • Rapport til kommunen om resultat af udredning/afprøvning. • Månedlig rapportering og opgørelse til kommunen <p>Synsrådgivningen følger op på den udleverede optik, så det sikres at optikken anvendes.</p> <p>Synsrådgivningen administrerer befordringsgodtgørelse efter gældende regler i forbindelse med afprøvning og udlevering af medicinsk- optisk defineret optik.</p>
Hvor	

Ventetider	1-2 måneder
Værd at vide	Synsprøven og afprøvning samt udlevering af optikken vil i mange tilfælde foregå hos de optikere som Synsrådgivningen har indgået leverandøraftale med. I særlig komplicerede tilfælde vil afprøvning og udlevering af specialoptik ske ved Synsrådgivningens egne specialuddannede optikere.

S15 Specialrådgivning om og levering af øjenproteser

Lovgrundlag	Lov om social service § 10 stk. 4 om rådgivning i forbindelse med valg hjælpemidler, § 112 om hjælpemidler og den dertil hørende bekendtgørelse nr. 624 § 13 stk. 1 og dennes diagnoseliste i bilag 2 stk. 5, samt § 23 om beforderingsgodtgørelse
Målgruppe	Personer der på grund af øjensygdomme eller ulykker har mistet et øje eller personer der på grund af skæmmende øjenlidelse har brug for øjenproteser
Henvisning/henvendelse	Odense Universitetshospital, borgeren, øjenlægen eller protese-mageren
Formål	
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Rådgivning om valg af protesemateriale, hygiejne, sundhedstilstand isætning, udtagning oppolering og udskiftning • Afprøvning, fremstilling, justering og udlevering af proteser • Henvisning til protesemager • Orientering om interessegruppe for borgere, der bærer øjenprotese • Samarbejde med øjenafdelingen ved Odense Universitetshospital vedrørende øjenproteser <ul style="list-style-type: none"> • Synsrådgivningen administrerer beforderingsgodtgørelse efter gældende regler i forbindelse med afprøvning og udlevering af medicinsk-optisk defineret optik. • Månedlig rapportering og opgørelse til kommunen om borgere, der har fået tildelt øjenproteser. • Synsrådgivningen administrerer beforderingsgodtgørelse efter gældende regler i forbindelse med afprøvning og udlevering af medicinsk-optisk defineret optik.
Hvor	
Ventetider	Ingen ventetid
Værd at vide	<p>Akrylproteser er dyrere end glasproteser, men kan poleres op og har en holdbarhed på ca. 5 år.</p> <p>Glasproteser skal skiftes ca. hvert andet år.</p> <p>Ikke alle mennesker kan bruge akrylproteser.</p> <p>Synsrådgivningen har et tæt samarbejde med såvel glasprotesemager som akrylprotesemager, som begge</p>

	benytter Synsrådgivningens lokaler i forbindelse med afprøvning, justering og udlevering.
--	---

S16 Afprøvning, instruktion og levering af informationsteknologiske hjælpemidler til blinde og svagsynede

Lovgrundlag	<p>Lov om social service § 12 om specialrådgivning Lov om social service § 10 stk. 4 og § 112 om hjælpemidler</p>
Målgruppe	<p>Borgere, der har en alvorlig varig øjenlidelse og har en væsentlig kommunikationsnedsættelse.</p>
Henvisning/henvendelse	<p>Borgeren og kommunale medarbejdere m.fl.</p>
Formål	<p>At afhjælpe eller mindske følgerne af en alvorlig syns- og kommunikationsnedsættelse, så det bliver muligt for borgeren at leve i så stor overensstemmelse med sine evner og ønsker.</p>
Indhold	<p>IT –konsulentens tilbud til borgeren omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udredning af kommunikationsbehov og kompensationsmuligheder i forhold til at borgeren sikres det bedst og billigst egnede udstyr • Udredning og vurdering af det kompenserende udstyr med henblik på opgradering og udskiftning • Afprøvning og instruktion i it-udstyr • Rådgivning om hensigtsmæssig arbejdspladsindretning • Specialopsætning af styresystemer og installering af kompenserende programmer valgt ud fra en individuel afprøvning og vurdering • Klargøring af computer med installation af tilbehør og antivirusprogrammer • Rapport til kommunen om resultat af udredning og afprøvning • Levering, opsætning af computeren og instruktion i hjemmet • Evt. instruktion af pårørende • Udredning af behov for kompenserende undervisning i brugen af udstyret. • Hotline og support rettet mod de kompenserende programmer • Opfølgning af de udlånte kommunikationshjælpemidler • Reparation og opgradering af det leverede udstyr • Indkøb og aftestning af it-udstyr og programmer så de kan anvendes af blinde og svagsynede • Udarbejdelse af instruktionsmaterialer til nyt it-udstyr

	og til nye programmer • Depotfunktion
Hvor	
Ventetider	1-3 måneder
Værd at vide	

S17 Voksne med syns- og hjerneskade

Lovgrundlag	Lov om social service § 12 om specialrådgivning Lov om social service § 10 stk. 4 og §§ 112 –113 om hjælpemidler Lov om specialundervisning for voksne (Bekendtgørelse om specialundervisning for voksne (2011))
Målgruppe	Borgere, der har haft apopleksi med synsfeltdefekter til følge. Fagpersoner, der er i berøring med borgere, der har apopleksi og som har behov for rådgivning og vejledning om syns-hjerneskade.
Henvisning/henvendelse	Borgeren, pårørende, øjenlæger, optikere og kommunale medarbejdere m.fl.
Formål	<ul style="list-style-type: none"> • at afhjælpe eller mindske følgerne af en alvorlig syns-hjerneskade, så borgeren kan leve i så stor overensstemmelse med sine evner og ønsker som muligt. • Rådgivning og vejledning • Vurdering af behov for undervisning • Umiddelbar afhjælpning af borgerens behov
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Udredning og afdækning af den synsrelaterede funktionsnedsættelse • Rådgivning og vejledning om at leve med det forringede syn i kombination med hjerneskade. Konsekvenserne i dagligdagen muligheder og begrænsninger. • Udmåling og udredning af behov for optik ved synsrådgivningens specialoptikere f. eks. Prismebriller og filterbriller • Rådgivning om det fysiske miljø herunder lysforhold, belysning og brug af kontraster i hjemmet og omgivelserne • Afprøvning af – og rådgivning om hjælpemidler, og skriftlig anbefaling til bevilgende myndigheder • Rådgivning om kompenserende strategier • Rådgivning om ADL (Almindelig daglig levevis) og vurdering af behov for undervisning i ADL • Rådgivning om Mobility og vurdering af behov for at lære at færdes – Mobility • undervisning i synsstimulerende træningsmetoder • Instruktion i brugen af optiske hjælpemidler og optikunderstøttende hjælpemidler

	<ul style="list-style-type: none"> • Specialrådgivning ydes til kommunens fagprofessionelle om borgerens synsfelt, synsstyrke og synsproblematikker og konsekvenserne heraf i forhold kommunikation og almindeligt dagligt liv • Vejledning på botilbud og aktivitetscentre om synsnedsættelser i forbindelse med hjerneskade etc.
Hvor	
Ventetider	1–3 måneder. Akut indsats ved særlige omstændigheder, f.eks. tab af store dele af synet
Værd at vide	<p>Rehabiliteringsarbejdet tager udgangspunkt i borgerens ønsker, og det tilstræbes at arbejde med den samlede livssituation.</p> <p>Hvor synsnedsættelsen er dominerende, vil vejledningen blive givet til borgeren.</p> <p>Hvor hjerneskaden er dominerende, vil specialoptikeren og synskonsulenten fungere som supervisorer for kommunens fagfolk.</p>

S19 ADL for voksne med alvorlig synsnedsættelse (holdundervisning)

Lovgrundlag	Lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 929 af 25/08/2011)
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> • Borgere, der har en alvorlig varig øjenlidelse og ser mindre end det, der svarer til 6/60 på bedste øje med den bedst mulige korrektion. • Borgere, der oplever problemer med at få hverdagen til at fungere optimalt, og som ønsker at fortsætte med at varetage flest muligt af de daglige gøremål.
Henvisning/henvendelse	Borgeren, øjenlæger, optikere og kommunale medarbejdere m.fl.
Formål	At deltagerne i et samvær med ligestillede får mulighed for at tilegne sig kompenserende teknikker og strategier og mulighed for at dele viden og erfaringer – for derigennem at opnå accept af og indsigt i egne muligheder og begrænsninger, således at borgeren kan leve i så stor overensstemmelse med sine ønsker som muligt.
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Undervisning i ADL (almindelig daglig levevis, evnen til at klare de daglige gøremål), hvor køkkenundervisning og måltidsteknik udgør en væsentlig del

	<ul style="list-style-type: none"> • Afprøvning af og rådgivning om hjælpemidler, og evt. skriftlig anbefaling til bevilgende myndigheder • Undervisning i brug af andre sanser • Undervisning i kompenserende strategier, f.eks. ved deltagelse i sociale sammenhænge • Orientering om øjenlidelsen – hvad det vil sige at leve med en alvorlig synsnedsættelse – konsekvenserne i dagligdagen – muligheder og begrænsninger • Undervisning i kommunikation, brug af notatteknik, skrivning, telefon etc. • Undervisning i ledsageteknik • Afklaring og vurdering af behov for kompenserende undervisning
Hvor	CKV- Synsrådgivningen
Ventetider	Kurserne afholdes forår og efterår.
Værd at vide	<p>4 deltagere pr hold. Der kan køre 2 sideløbende hold. 1 x ugentlig 5 gange fra kl. 9.30 til 15.00. Kurset kan tilrettelægges efter behov med hensyn til varighed og indhold og kan ydes som tilkøbsydelse efter godkendelse af kommunen.</p>

S20 ADL håndarbejde for voksne med alvorlig synsnedsettelse (holdundervisning)

Lovgrundlag	Lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 929 af 25/08/2011)
Målgruppe	Borgere, der har en alvorlig varig øjenlidelse og ser mindre end det, der svarer til 6/ 18 på bedste øje med den bedst mulige brille, og som synsmæssigt har problemer med håndarbejdsaktiviteter.
Henvi sning/henvendelse	Borgeren, øjenlæger, optikere og kommunale medarbejdere m.fl.
Formål	At gøre borgeren i stand til enten at fortsætte sine håndarbejdsaktiviteter, eller finde andre, som er mulige med det aktuelle syn.
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Undervisning i kompenserende teknikker indenfor håndarbejde (f.eks. at tråde en nål, at sy en knap i) • Afprøvning af hvorledes lysforhold, belysning og brug af kontraster har betydning for udførelse af håndarbejdet • Afprøvning af optik eller evt. anden optik kan lette arbejdet • Rådgivning om hobbyaktiviteter for synshandicappede • Fremvisning og afprøvning af relevante hjælpemidler. • Erfaringsudveksling mellem deltagerne
Hvor	
Ventetider	Der oprettes kurser, når der er visiteret 4 borgere.
Værd at vide	Kurserne foregår i Synsrådgivningen 1 gang ugentlig à 3 timer, 2-3 gange

S21 IKT-undervisning for borgere med en alvorlig synsnedsættelse (eneundervisning)

Lovgrundlag	Lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 929 af 25/08/2011)
Målgruppe	Blinde eller svagsynede borgere der bruger – eller har et ønske om at bruge – computeren som kommunikationsmiddel, og hvor der er særlige grunde til, at borgeren ikke kan deltage i holdundervisning
Henvisning/henvendelse	Borgeren selv, pårørende og andre
Formål	At den blinde eller den svagsynede opnår viden om og færdigheder i at bruge computeren og de kompenserende programmer, så det bliver muligt at kommunikere og hente viden og information ad denne vej.
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Viden om og færdighed i at betjene computeren med kompenserende programmer (skærmlæser, forstørrelse, tale) • Viden om og færdighed i at tastaturbetjene og bruge genvejstaster samt anvende ti-fingersystem • Generel introduktion til særlige vigtige programmer som F.eks. Word, e-mail og kalender • At få færdighed i at skrive breve, skrive og læse mails
Hvor	Undervisningen foregår i borgerens hjem eller på CKV afhængig af behov
Ventetider	1-3 måneder
Værd at vide	Undervisningen bliver tilbudt borgere, der ikke kan profitere af holdundervisning.

S22 IKT-undervisning på hold

Lovgrundlag	Lov om specialundervisning for voksne (LBK nr. 929 af 25/08/2011)
Målgruppe	Blinde eller svagsynede borgere der bruger – eller har et ønske om at bruge computeren som kommunikationsmiddel
Henvisning/henvendelse	Borgeren selv, pårørende og andre
Formål	At den blinde og svagsynede opnår viden og færdigheder i at bruge computeren og de kompenserende programmer, så det bliver muligt at kommunikere og hente viden samt

	fastholde informationer ad denne vej.
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Viden om og færdighed i at betjene computeren med kompenserende programmer (skærmlæser, forstørrelse, tale) • Viden om og færdighed i at tastaturbetjene og bruge genvejstaster samt anvende ti-fingersystem • At få færdighed i at skrive breve, skrive og læse mails • søge informationer ved hjælp af internettet • få adgang til trykt tekst ved hjælp af tekstscanning • Brug af digitale platforme f.eks. Borger.dk
Hvor	På CKV
Ventetider	1-3 måneder
Værd at vide	Undervisningen foregår på hold, men er individuelt tilrettelagt.

Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi (CKV)

Heden 11

5000 Odense C

Tlf.: 9944 3400

E-mail: syn.fyn@rsyd.dk

ckv.rsyd.dk